

Daf Hayomi Michnayot

Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

ב' אלול

משניות מבוארות

מסכת מקנאות פרק ב

על פי שעשקשו עונת גשמים, דחישיון שמא יפלו מן המים לבור קדם שבירה, ורבי אליעזר לשיטתיה במשנה ד דרביעית על פוסל בתחלה. רבי יהושע אומר בין קרן ובין קרן, הניט בין אין בו מים ואפלו איה עונת גשמים, ישבר הקנקנים, או אפלו יפכה מופה הקנקנים לצד אחד שלא יפלו המים לבור אלא יפלו לצד אחר, ומשם הם נמשכין לבור, דסובר רבי יהושע שאובין שהמשיכהו פלה, ששרה, ולא חיש שמא יפלו רביעית מים לפני שבירה, דסובר רק שלשה לגין פוסלין המקנה פחכמים במשנה ג. אבל לא יערה שאם הגביה הקנקנים וערה אותו לבור, נעשו כמיט שאובין, שהרי יש בו תפיץ יד אדם. (ח) הסיד ששכב עציץ בבור בשעה שקד את הבור בסיד שכב עציץ בתוך הבור, ונתמלא העציץ מים, אם היה המים צפים על גביו של הבור, ישבר העציץ בתוך הבור, דאין המים שבנעיצו נחשבים כשאיובים, כיון שקל שעה היא מעורבין במים שבבור. ואם לאו שאין המים צפין, לא ישבר, דהמים שבו נעשו שאובין ופוסלים במקנה, דברי רבי אליעזר, ומיירי באין עתה עונת גשמים, דאם הוא עונת גשמים, ישבר גדלעיל, ורבי יהושע אומר בין קרן בין שצפ המים, ובין קרן שלא צפו המים, ישבר, דכפל להמשיך המים לבור, אבל לא יפלו. דחשיב תפיסת ידי

אדם יותר ממניחו לנגבן, דבהעלה לנגבן" לא חשב עליהו לקבלה מעולם, דלא העלם אלא לנגבן (תי"ט). (ט) המסדר קנקנים בתוך הבור, כדי שיבלעו מים בתוך דפנותיהם, ולא יבלעו היין שימתן בהם, ולא יהיה נקנתו שיקנסו מים בתוך הקנקנים. דאי לא יהי הני שאובים, ונתמלאו מים, אף על פי שבלע הבור את מימיו, ואין עונת מים בבור אלא בתוך הקנקנים, הרי זה ישבר כרבי יהושע. דאין רביעית פוסל, ולכן משבר הקנקנים ועושה מקנה בתחלה. (*) מקנה שיש בו ארבעים סאה מים וטיט הנרוק, שייכולם לשפכו ממנו לכלי, מעט מים וטיט ורבי ארבעים סאה, ורבי אליעזר אומר מטבילין במים ואין מטבילין בטיט, אף על פי שהטיט מצטרף. כדמפרש להלן בפרק ו משנה א לא יקבל בטיט. רבי יהושע אומר מטבילין במים ובטיט, ואין טיט מטבילין בטיט. בטיט שהמים צפים על גביו, על המים ופסלו לגביו והטיט הניט מטבילין לרבי יהושע מפני שהמים מקדמיו. כמו במטה בפרק ז משנה ז. ויהי המים מצד אחד מודה רבי יהושע שמטבילין במים ואין מטבילין בטיט, אף על פי שמצטרף. באיזה טיט אומר, הניט איזה טיט נקרא טיט הנרוק, בטיט שהקנה יורד מאליו, ושהטיט רך כל קרן שאינו יעשנו בו קנה ישקע בטיט מאליו, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר מקום שאין קנה המדה עומד, אם אין קנה מדה עומד בו, זה הנקרא טיט הנרוק. אבא אלעזר בן דולגאי אומר מקום שהמשקולות מדה של בנאים יורדת, וכל אחד מוסיף בקשי הטיט ועביו, שהראשון רח ממלם,

שלא היו ארבעים סאה ונקלו בתוכן מים שאובים פוסלים אותו בשלשה לגין שאובים. וחכמים אומרים בין בתחלה בין בסוף שעור שלשה לגין, דקברי חכמים אפלו בתחלה צריך שלשה לגין לפסל המקנה. ובתו"ט עדיית פרק א משנה ג מביא דלהראב"ד הטעם שהפחות שבפוסלים הוי ג' לגין, ולהראש"ד ג' לגין ראוי לרחיצת אדם, ישנון שם.

(ה) מקנה שיש בו שלש גומות של מים שאובין של לג כל גומא, אם ידוע שנפל לתוכו ארבעים סאין מים שרים, הניט מי גשמים או מי מעין, עד שלא הגיעו המים לגומא השלישית, הרי הוא כשר, דעד שלא הגיעו המים לגומא השלישית הוי אפלו יש בו רק שני לגין והם אינם פוסלים המקנה, ואחר שיש בו ארבעים סאה, אפלו הגיעו לגומא השלישית כבר אינם פוסלים כמו מקנה חסר שנפלו ארבעים סאה, ואם לאו שהגיעו המים לגומא השלישית לפני שפלאו ארבעים סאה, פסול המקנה, כמו מקנה חסר שנפלו לתוכו שלשה לגין שפסלו המקנה. ורבי שמעון מכשיר אפלו בהגיעו לגומא השלישית, מפני שהוא כמקנה כשר סמוך למקנה שאוב, דהמיה שבגומות הוי כמו מים שבמקנה סמוך למקנה, שאין אחת פוסלת הברחה, כיון שאינו מערב. (ו) מסנק את הטיט לצדיו, הניט שמסלק את הטיט בתוך המים, ממקנה שאין בו ארבעים סאה לצד אחד, ולא תלש הטיט מן המים, דאם כן הוי שאוב, ומשכו ממנו שלשה לגין, כשר, מדלא תלש הטיט מן המים אלא הקריבין לצד אחד. אבל אם היה תולש הטיט מן המים ומשכו ממנו שלשה לגין ואחר כך נפל למקנה, פסול, דבשעה שהגביהו עשאון שאובין, וכשהחזירין פוסל המקנה, ודוקא שאין במקנה ארבעים סאה, ורבי שמעון מכשיר, דאפלו הגביהו כשריו, מפני שלא נתפנו לשאוב, אלא לטקלו למקום אחר, אינו פוסל המקנה. כתיב ויניא א"ל (ל) "אר מעין ובור מקנה מים", מה מעין שאין בו תפיסת ידי אדם, אף בור שאין בו תפיסת ידי אדם. (ז) המניח קנקנים בראש הגג לנגבן, שלא נתפנו המים, ונתמלאו הקנקנים מים, המים אינן נחשבים שאובין, כיון שלא נתפנו לך. רבי אליעזר אומר אם עונת גשמים הוא בקעה שהעלה קנקנים לנגבן, הניט שנתפורת שמים בעבים ונרדו גשמים, אם יש בו כמעט מים בבור, שהיה קצת מים בבור, הרי זה ישבר, הקנקנים, והמים יקנסו בבור על ידי המשכה, דמתוך הכלים השבורים המים נקנסין לבור, ונמצא שיש כאן שלשה דברים ששל ידן נתרון, המים מקנת מים שרים, מה מעין שאין בו המים מן הכלי, וגם שיתמלא השאר מפני גשמים. ואם לאו, שחסר אחד משלש תנאים לא ישבר, דאם אינה עונת גשמים לא יוכל לעשות מקנה מן הקנקנים לבד, דסובר רבי אליעזר מקנה שעושה ממים שאובין שהמשיכה רבה, פסלה, וכשאין בבור מים כלל לא ישבר, אף

משניות מבוארות

ממנו מלואו, מה שהיה בו לפני שנפלו לו השלשה לגין שאובין ועוד קצת, כדי שלא ישארו בו שלשה לגין שאובין, או עד שיעמיד בחצר מקנה לו ארבעים סאה מים שרים. ויטהרו העלווים מן התחתונים, על ידי שגזעו מים הכשרים במים הפסולים על ידי השקה, הניט על ידי שיתחברו שניהם ביחד, וכן הכשרו שניהם. רבי אלעזר ורבי עזריה פוסל על ידי השקה, אלא אם כן פסק, כלומר ששתם יע: אחד המקנה שעשה עד שלא יע: אחד בקלה המים, ויש גורסים: אלא אם כן פסק, שפסקו מימיו ויצאו ממנו מלואו ועוד, כדאמרן. (ג) בור שהיו מלא מים שאובין, והתקם הניט מים גשמים, דאלו התקם הניט מים מעין, אפלו איה אלא כל שהוא. היה מטרה את המים (השאובין שבבור (טו"ט)). שיוצדיו ממקום משפט, ונקרא אמת המים, והיא נכנסת לו לבור ויוצאה ממנו, ואין באמה ארבעים סאה מים, לעולם הוא הבור מים בפסול עד שיתחשב בעצמו ויכנסו לו כל קרן הרבה מים עד שלא נשתמי מן הראשונים שלשה לגין. שנים שהיו מטילין מים שאובין למקנה, זה הכניס לו ומחצה, וזה הכניס לו ומחצה, והתחיל להטיל קדם שפסק הראשון להטיל במשנה ד (תפס"א). וכן הסוחר את כסותו ומטיל לשון לגין מים לבור ממקומות הרבה, שחם באים מכל הצדדין של הפגד, וכן והמקרה מים מן הצדדין, כלי חרס שיש בפיו מעשה רשע והמקרה ממנו מים שיש מעשה רשע לגין ממקומות הרבה, רבי עקיבא מכשיר שהוא סובר אין שלשה לגין פוסלין אחד ומכלי אחד. וחכמים פוסלין, דסברי אפלו בא ממקומות הרבה פוסל בשלשון לגין. אמר רבי עקיבא

והשני קשה ממנו, וכן כלם. רבי אליעזר אומר, היורד בפי חבית, שאם הטיט רך כל קרן שייכול להשפך בפי החבית שהוא פה צר, אז הוא ראוי לטבילה. רבי שמעון אומר, והנכנס בשופרת הנוד, והוא רחב מפי החבית ושעורו וזון חזרות בתוכו. רבי אליעזר בר צדוק אומר, הנמדד בלג כל זמן שזרע רך, שהוא נמדד בלג, טובלין בו, והלג הוא כלי שמחזיק שם ביצים.

פרק ג א רבי יוסי אומר שני מקנאות שאין בהם בכל מקנה ארבעים סאה, ונפלו מים שאובים לזה ולמחצה ולזה ולמחצה, ונתערבו, ונתהו שניהם בים ארבעים סאה, הרי הם כשרים, מפני שלא נקרא עליהם שם פסול, דאם היה מוסיפין על כל אחד עד ארבעים סאה, היה כל אחד מהם כשר. אבל מקנה שאין בו ארבעים סאה, ונפלו בו שלשה לגין וחלק המקנה לשנים, פסול, מפני שנקרא עליו שם פסול, ולכן אפלו הוסיפו בכל חלק עד ארבעים סאה מים שרים, הוא נשאר בפסול. ורבי יהושע מכשיר, דכיון שאחר שחלקו אין כאן שלשה לגין מים שרים, כשר, שהיה רבי יהושע אומר כל מקנה שאין בו ארבעים סאה ונפלו בו שלשה לגין, וחסר מן המקנה אפלו אפלו היה אם הוציא מן המקנה אפלו קצת מים שעור קרטוב, שהוא אחד מ"ט" בלג, כשר להוסיף עליו מים, מפני שחסרו לו שלשה לגין כיון שבקרטוב שהוציא יש גם קצת מן השלשה לגין שנתערבו בכל מן המקנה, ואם כן עתה אין לו כאן שלשה לגין שאובין אלא קצת פחות. וחכמים אומרים לעולם הוא בפסול עד שיצא ממנו מלואו ועוד, כיון מקנה שיש בו שרים סאה מ גשמים, ויחרך את נתמלא מפני גשמים, לעולם הוא בפסול עד שיוציא ממנו עשרים סאה שהיה עדין תחלה ועוד מעט יותר, שלא יהיה שם שלשה לגין שאובין, ואף על פי שחכמים אינם סוברים שהשלשה לגין נתערבו בכלל, אפשי כיון שיצאו ממנו מלואו ועוד, אי אפשר שלא יצאו גם קצת מן הוציא לגין (במלאכת שלמה הביא בשם הרמב"ן דמתחלקתם אי חתיכה נעשית נבלה, דרובן סברי דכל המים נעשו שאובין, ומרבי יהושע שלשה לגין פוסלין לפי חשבונו, וכיון שנתמעט הכשרו). (ב) ביצים מכשירין ונפלו הבור שבחצר שיש בו פחות מארבעים סאה מים שרים, ונפלו לו שלשה לגין מים שאובים, לעולם הוא בפסול אפלו נקנסו בו אחר כך ארבעים סאה מ גשמים, עדין הוא פסול עד שיצא

פרק ג א רבי יוסי אומר. שני מקנאות שאין בהם ארבעים סאה, ונפלו לזה ולזה ומחצה ולזה ולזה ומחצה שם פסול, אבל מקנה שאין בו ארבעים סאה ונפלו בו שלשה לגין ויחלק לשנים, פסול, מפני שנקרא עליו שם פסול. ורבי יהושע מכשיר, סאה ונפלו לו שלשה לגין וחסר אפילו קרטוב, כשר, מפני שחסרו לו שלשה לגין. וחכמים אומרים, לעולם הוא בפסול, עד שיצא ממנו מלואו ועוד: ב ביצה, הבור שבחצר ונפלו לו שלשה לגין, לעולם הוא בפסול, עד שיצא ממנו מלואו ועוד, או עד שיעמיד בחצר ארבעים סאה ויטהרו העלווים מן התחתונים. רבי אלעזר בן עזריה פוסל, אלא אם כן פסק: ג בור שהוא מלא מים שאובין והתקם נכנסת לו ויוצאה ממנו, לעולם הוא בפסול, עד שיתחשב שלא נשתמי מן הראשונים שלשה לגין. שנים שהיו מטילין למקנה, זה לג ומחצה וזה לג ומחצה, והסוחר את כסותו ומטיל ממקומות הרבה, והמקרה מן הצדדין ומטיל ממקומות הרבה, רבי עקיבא מכשיר, ויחכמים פוסלין. אמר רבי עקיבא, לא אמרו מטילין, אלא מטיל. אמרו לו, לא כך ולא כך אמרו, אלא שנפלו לו שלשה לגין: ד מקלי אחד משנים ומשלשה, מצטרפין. ומארבעה, אין מצטרפין. בעל קרי החולה שנפלו עליו תשעה קבין מים ויטהרו שנפלו על ראשו ועל רגלו של שלשה לגין מים שאובין, מקלי אחד משנים ומשלשה, מצטרפין. מארבעה, אין מצטרפין. כמה דברים אמורים, בזמן שהתחיל השני עד שלא פסק הראשון. ובמה דברים אמורים, בזמן שלא נתפנו לרבות. אבל נתפנו לרבות, אפילו קרטוב בכל השנה, מצטרפין לשלשה לגין:

לחכמים לא אמרו רבותי מטילין רבים אלא מטיל בלשון יחיד, וצריך שיבא מאדם אחד ומקום אחד. אמרו לו חכמים לא כך ולא כך אמרו לא בלשון רבים ולא בלשון יחיד, אלא שנפלו לו שלשה לגין, ולא שנקא מקלי אחד או משני כלים. (ד) מה שאמרו חכמים ששלשה לגין שאובין פוסלין, הוא בין מכלי אחד בין משנים כלים ומשלשה כלים מצטרפין לפסל המקנה, אבל ומארבעה כלים אין מצטרפין. וכן בעל קרי החולה שאינו יכול לטבל ויטהרו קני בני קבין מים שאובים, שנפלו עליו תשעה קבין מים, ויטהרו שנפלו על ראשו ועל רגלו של שלשה לגין מים שאובין, פוסלת את התרומה בשני אלו, בין אם באו המים מכלי אחד או משנים ומשלשה, ומצטרפין לטהר את הבעל קרי או לפסל את הטהור, אבל אם באו מארבעה כלים, אין